

Канд. екон. наук Чайка Ю. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасний розвиток економіки кожної країни, значною мірою, залежить від активізації інвестиційної діяльності. Інвестиції відіграють ключову роль як у виробничих процесах, що відбуваються в середині країни, так і стимулюють зовнішньоекономічну діяльність. Вони впливають на міжнародну торгівлю, фінансові потоки та конкурентоспроможність країн. Додаткові інвестиції сприяють розширенню експорту та імпорту оскільки формують нові виробничі потужності, що орієнтовані на міжнародні ринки, стимулюють імпорт технологій, обладнання та сировини, необхідних для розвитку виробництва. Інвестиції у модернізацію підприємств дозволяють збільшити продуктивність і якість продукції, що покращує позиції країни на світовому ринку. Доступ до інноваційних технологій завдяки інвестиціям сприяє зростанню експорту високотехнологічної продукції та підвищує конкурентоспроможність країни на світових ринках. Країни з високим рівнем інвестицій активніше інтегруються у світову економіку через створення міжнародних корпорацій, спільних підприємств та індустріальних кластерів. Збільшення інвестицій стимулює утворення більшої кількості торговельних угод і спрощення митних бар'єрів. Інвестиції у виробництво та сферу послуг сприяють збільшенню зайнятості та підвищенню рівня доходів населення. Впровадження нових технологій і навчання персоналу підвищують рівень професійної підготовки та економічної мобільності, що сприяє розвитку людського капіталу.

Для оцінки привабливості вітчизняної економіки з точки зору інвестицій розглянемо показники Індексу інвестиційної привабливості (рис. 1).

Як видно із запропонованої діаграми, найбільш привабливою, з точки зору інвестицій, економіка України була у 2010, 2017 роках. В період 2019–2020 рр. інвестиційна привабливість погіршилася у зв'язку з поширенням пандемії

Covid-19. В 2022 році її суттєве падіння відбулося у зв'язку з воєнними діями на території України. В 2023–2024 роках Індекс інвестиційної активності почав поступово відновлюватися. За даними 2024 року у порівнянні з 2023 роком кількість керівників, які вважають інвестиційний клімат несприятливим зменшилася з 84% до 79%. Серед них питома вага тих, хто вважав інвестиційний клімат вкрай несприятливим зменшилася з 53% до 20%. Нейтральним його вважають 12% у 2024 році проти 7% у 2023 році, а 9% оцінюють його як сприятливий [1].

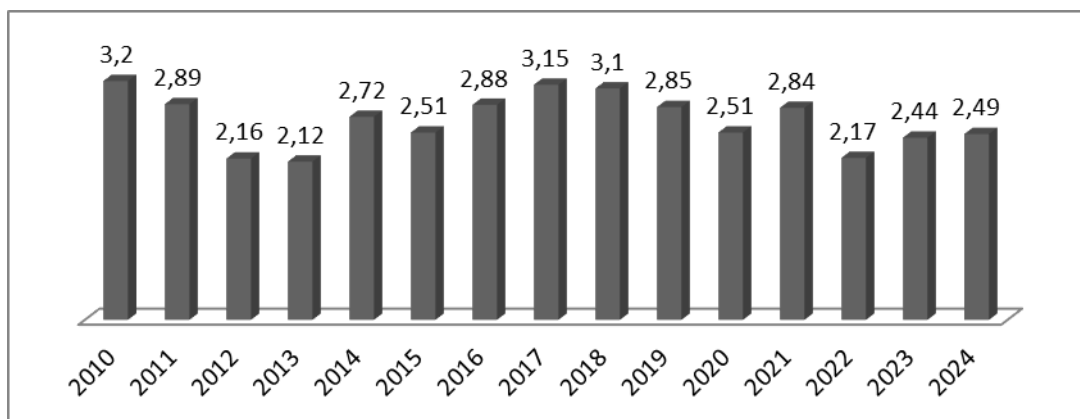

Рис. 1. Індекс інвестиційної привабливості України [1]

Позитивна оцінка інвестиційної привабливості економіки України пов'язана зі зручним географічним положенням, з розміщенням на перетині транспортних шляхів між Європою та Азією. З наявністю великої кількості природних ресурсів, суттєвими запасами залізної руди, марганцю та рідкісних копалин. З розвиненим сільським господарством, великою кількістю орних земель. Вітчизняна економіка приваблює іноземних інвесторів завдяки забезпеченості кваліфікованою та доступною робочою силою, достатньо високому рівню освіти спеціалістів. Перевагою інвестиційного клімату в Україні є один з найбільших в Європі споживчий ринок. Покращують вітчизняний інвестиційний клімат угоди України про асоціацію та вільну торгівлю з ЄС, набуття статусу кандидата на вступ до ЄС.

Незважаючи на переваги інвестиційної привабливості вітчизняної економіки, обсяги капітальних та прямих іноземних інвестицій скоротилися в 2022 та 2024 роках (рис. 2, 3).

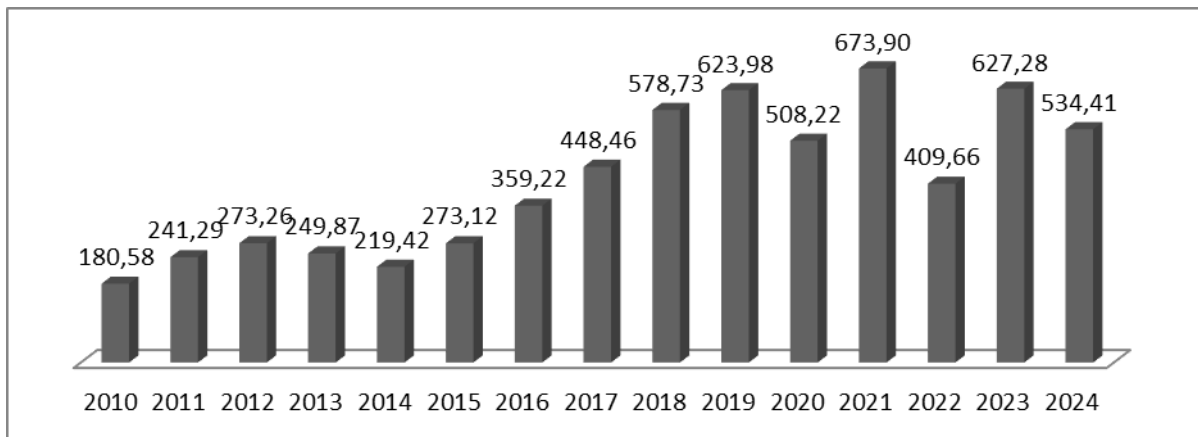

Рис. 2. Капітальні інвестиції в Україні, млрд. грн. [2]

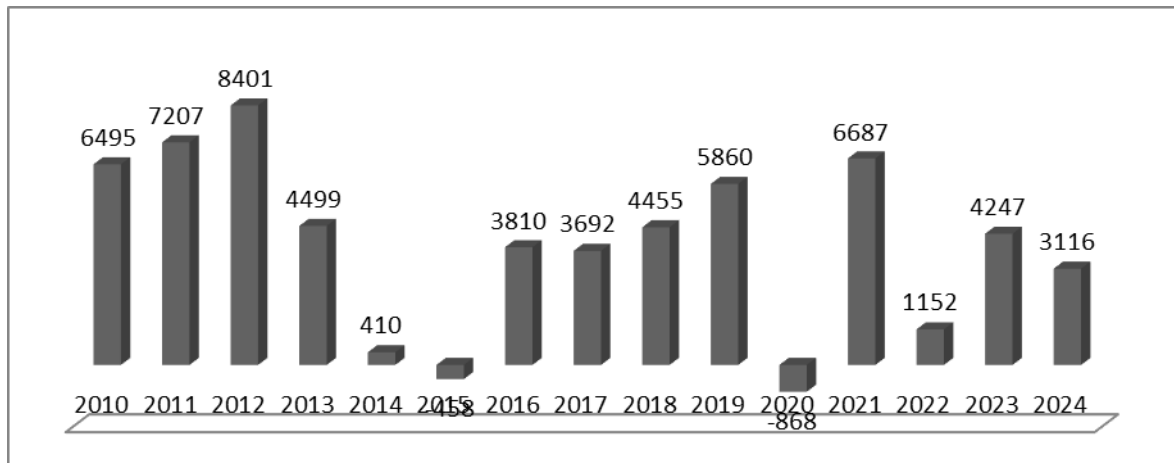

Рис. 3. Прямі іноземні інвестиції в економіку України, млн. дол. [3]

Найбільш суттєвими загрозами вітчизняному інвестиційному клімату є ризики, що пов'язані з воєнними діями на території України. Серед них ризик фізичного руйнування і втрати майна; порушення прав інвесторів та контрактів; обмеження руху капіталу; руйнування ринкової інфраструктури; збідніння населення та втрата купівельної спроможності тощо. Отже, нинішній стан економіки України відзначається значним зниженням інвестиційної активності. У цьому контексті важливою умовою успішного розвитку як держави загалом, так і її регіонів, є реалізація ефективної політики залучення інвестицій. Задля активізації інвестиційної діяльності вітчизняним урядом розроблено план заохочення інвестицій у вітчизняну економіку як складової Цільового плану економічного відновлення [4]. Також інвестиційна ініціатива уряду представлена

програмою Advantage Ukraine [5], яка спрямована на залучення інвестицій у пріоритетні галузі економіки України: оборонний, металургійний, сільськогосподарський комплекси, енергетику, фармацевтичну галузь, меблеву та деревообробну промисловість, логістику та інфраструктуру та інновації.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Європейської Бізнес Асоціації. URL: <https://eba.com.ua/> (дата звернення: 12.03.2025).
2. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.03.2025).
3. Офіційний сайт міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення: 12.03.2025).
4. National Recovery Council: Ukraine's National Recovery Plan. 2022. URL: https://uploadssl.webflow.com/621f88db25fbf24758792dd8/62c166751fcf41105380a733_NRC%20Ukraine%27s%20Recovery%20Plan%20blueprint_ENG.pdf. (дата звернення: 13.03.2025).
5. Advantage Ukraine: The investment initiative of the Government of Ukraine. 2022. URL: <https://advantageukraine.com>. (дата звернення: 13.03.2025).

Шило А. Е.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

HR-МЕНЕДЖМЕНТ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗОВНІШНЬОЇ МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

Повномасштабна війна в Україні, що триває з 2022 року, спричинила кардинальні зміни на ринку праці: масову міграцію населення, зростання кількості внутрішньо переміщених осіб та дефіцит кваліфікованих кадрів. Ці фактори вимагають від українського бізнесу не лише адаптації до нової соціально-економічної реальності, а й глибокого переосмислення підходів до управління персоналом. У таких умовах HR-менеджмент перетворюється з підтримувальної функції на стратегічно важливий інструмент, який забезпечує стабільність, розвиток і стійкість компаній. Саме тому дослідження практик HR-менеджменту в умовах масштабної міграції є надзвичайно актуальним і важливим для